

Drangedal kommune
Gudbrandsvei 7
3750 DRANGEDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon

Andreas Riis Fossnes, 33371209

Uttalelse - høring - Drangedal - kommuneplanens samfunnsdel - 2026 - 2035

Vi viser til oversendelse fra Drangedal kommune datert 30.12.2025.

Saken gjelder

Saken gjelder høring av forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2026-2035 for Drangedal kommune.

Rollen til Statsforvalterens fagavdelinger

Statsforvalterens fagavdelinger skal med hjemmel i plan- og bygningsloven § 3-2 påse at kommunens planlegging ikke er i strid med nasjonale og viktige regionale interesser innen miljøvern, klima, landbruk, samfunnssikkerhet, folkehelse og barn og unges interesser. Statsforvalteren formidler også nasjonale hensyn etter gravplassloven med forskrift, i saker etter plan- og bygningsloven.

Innspill fra Statsforvalterens fagavdelinger

Generelt

Vi vil berømme kommunen for å ha lagt frem en godt utarbeidet samfunnsdel med arealstrategi, som i hovedsak hensyntar nasjonale føringer vi er satt til å ivareta.

Vi viser til vår uttalelse til høringen av planprogrammet til kommuneplanens samfunnsdel, jf. vårt brev datert 19.06.2024. Våre tilbakemeldinger den gangen gjør seg fortsatt gjeldende for denne høringen.

Vi minner også om at siden vi ga vår uttalelse til planprogrammet har regjeringen vedtatt to nye statlige planretningslinjer som må legges til grunn for kommunens planarbeid; *Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet* (SPR-AM, 2025) og *Statlige planretningslinjer for klima og energi* (SPR-KE, 2024). De nye retningslinjene er blant annet tydelige på at natur er mer enn bare naturmangfold, ved at de legger stor vekt på å ivareta naturens evne til å lagre og oppta karbon og å ivareta naturens økosystemtjenester. I tillegg er det kommet et oppdatert rundskriv T-2/16

Miljøforvaltningens innsigelsespraksis (revidert 26.05.2025), som må legges til grunn i kommunens planarbeid. Rundskrivet klargjør hva som er spørsmål av nasjonal eller vesentlig regional betydning eller som av andre grunner er av vesentlig betydning på klima- og miljøområdet.

FNs bærekraftsmål

Planen bygger på FNs bærekraftsmål, som er et godt rammeverk for helhetlig samfunnsplanlegging. For å styrke planens strategiske verdi anbefaler vi at kommunen tydeliggjør hvilke bærekraftsmål planen baserer seg på, og vurderer hvordan målkonflikter mellom dem kan oppstå og håndteres. Dette vil bidra til å synliggjøre nødvendige avveier mellom ulike hensyn og gi et mer robust grunnlag for prioriteringer og strategiske valg.

Arealstrategi

Det er positivt at Drangedal kommune har utarbeidet en arealstrategi som del av kommuneplanens samfunnsdel. Strategien løfter fram sentrale tema som behovet for planvask, styrking av jordvernet og ivaretagelse av samfunnssikkerhet. Videre er det bra at kommunen vektlegger fortetting i både bolig-, fritids- og næringsområder for å sikre en mer bærekraftig arealbruk.

Det er også positivt at kommunen skal utarbeide en ny klima- og energiplan med tilhørende handlingsplan. Arealstrategien viser til at kommunen vil legge til rette for energieffektivisering og økt produksjon av fornybar energi, herunder vann-, vind- og solkraft, i tråd med føringene i SPR klima og energi punkt 4.3 bokstav g. Statsforvalteren minner likevel om at etablering av energianlegg, for eksempel solkraftverk, kan komme i konflikt med andre nasjonale interesser vi er satt til å ivareta. Dette gjelder særlig hensynet til dyrka og dyrkbar jord samt karbonrike arealer som skog.

I denne sammenhengen er det positivt at kommunen skal utarbeide en lokal jordvernstrategi for å begrense nedbygging av jordbruksarealer. Vi anbefaler at strategien også vurderer hvordan ulike typer energianlegg kan påvirke jordvernet, slik at etablering av energianlegg ikke fører til omdisponering av slike arealer.

Kommuneøkonomi

Høringsforslaget redegjør for utfordringene knyttet til økonomi og demografiutvikling som Drangedal kommune står overfor. Kommunen må sikre at den kan levere lovpålagte tjenester av forsvarlig kvalitet til sine innbyggere med de inntektene den har. Innbyggernes behov for tjenester og kommunens økonomiske handlingsrom legger føringer for kommunens virksomhet og planer.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Planforslagets omtale av samfunnssikkerhet og beredskap er god og styrket i forhold til gjeldende plan. *Trygghet og beredskap i møte med endringer* er ett av ni mål for kommunens samfunnsutvikling.

Klimaendringer, digitale trusler og global uro er beskrevet som ett av fem utfordringsbilder for kommunen, og deretter er klimatilpasning og videreutvikling av beredskapsarbeidet ett av seks strategiske grep som vil prioriteres.

Kommunen skriver også at de vil gjennomføre «planvask», for å sikre at arealplaner tar hensyn til klima og samfunnssikkerhet. Statsforvalteren vurderer at hensynet til samfunnssikkerhet og beredskap er godt ivarettatt i planen.

Bo trygt hjemme, CRPD og universell utforming

Vi minner om reformen «Bo trygt hjemme». Reformen har som mål å bidra til at eldre kan bo trygt hjemme, og at behovet for helse- og omsorgstjenester blir utsatt gjennom bedre planlegging,

forebygging og mer målrettede tjenester. To av satsingsområdene er relevante i det videre arbeidet med samfunnsdelen med arealstrategi:

- **Levende lokalsamfunn:** Reformen skal bidra til levende og aldersvennlige lokalsamfunn som støtter opp under aktivitet, deltaking og møte mellom generasjoner. Tilgang til kulturopplevelser, naturområder og et godt fysisk og sosialt inkluderende nærmiljø er viktig i et levende lokalsamfunn.
- **Boligtilpasning og -planlegging:** Reformen skal bidra til å jevne ut sosiale og geografiske forskjeller i boligmarkedet. Å øke tilgjengeligheten i og rundt boliger og øke andelen egnede boliger er viktig for å nå målet om at flere eldre skal kunne bo trygt hjemme.

Mer informasjon finnes her: [Bo trygt hjemme – Helsedirektoratet](#)

Videre minner vi om at norske myndigheter er forpliktet til å følge FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD-konvensjonen), som gjelder på alle forvaltningsnivåer. Kommunen har en sentral rolle i gjennomføringen av Norges forpliktelser etter CRPD-konvensjonen for å sikre rettighetene til personer med funksjonsnedsettelse, inkludert retten til deltagelse, tilgjengelighet og ikke-diskriminering.

Universell utforming er et sentralt virkemiddel for å oppfylle CRPD. Plan- og bygningsloven (§ 1-1) slår fast at prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen. I SPR arealbruk og mobilitet punkt 3.15 fremgår at planleggingen skal legge til rette for likeverdige muligheter for deltagelse i samfunnet for alle. Vi viser også til oppdatert veileder [Universell utforming i planlegging](#) (2025).

Barn og unges interesser

Det er positivt at barn og unge har deltatt i medvirkningsprosessen ved utarbeidelse av samfunnsdelen. Vi savner allikevel en beskrivelse av hvordan medvirkning fra barn skal ivaretas videre. Barn har egne perspektiver på nærmiljø, trygghet, lek og tilgjengelighet som er viktige for planleggingen. FNs barnekonvensjon artikkel 12 sier at barn og unge har rett til å bli hørt i alle forhold som vedrører dem, og at barns meninger skal tillegges vekt i tråd med deres alder og modenhet. Videre skal «barnets beste» være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger og avgjørelser som berører barn, jf. barnekonvensjonen artikkel 3 og Grunnloven § 104. Dette er også i tråd med plan- og bygningsloven § 5-1 og Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging. Vi viser her også til oppdatert veileder av 11.09.2025 om [Barn og unge i plan og byggesak](#). Kapittel 4.4 og 4.5 beskriver medvirkning fra barn og unge, og påpeker at ungdomsrådene etter loven er oppnevnt for å tale ungdommens sak og ikke barns. Ungdomsrådets deltagelse i planer skal derfor ikke utelukke medvirkning fra barn. Vi oppfordrer kommunen til å beskrive barns medvirkning i temaer som angår dem i videre planarbeid.

Med hilsen

Lene Ottersen (e.f.)
fungerende plansjef

Andreas Riis Fossnes
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Telemark fylkeskommune

Norges vassdrags- og energidirektorat

Mattilsynet

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Statens vegvesen - Transport og samfunn

Postboks 2844

Postboks 5091

Majorstua

Postboks 383

Postboks 2014

Postboks 1010 Nordre
Ål

3702 SKIEN

0301 OSLO

2381 BRUMUNDDAL

3103 TØNSBERG

2605 LILLEHAMMER

DRANGEDAL KOMMUNE
Gudbrandsveien 7
3750 DRANGEDAL

Seksjon Samfunn og plan

Vår dato:	06.02.2026
Deres dato:	30.12.2025
Vår referanse	24/14902-6
Deres referanse:	25/3409 - 6
Vår saksbehandler:	Kristine Gisholt

Uttalelse til offentlig ettersyn av kommuneplanens samfunnsdel 2026-2035 - Drangedal kommune

Telemark fylkeskommune viser til oversendelse datert 30. desember 2025 om offentlig ettersyn av kommuneplanens samfunnsdel i Drangedal kommune. Uttalelsesfristen er satt til 12. februar 2026.

Planarbeidets hensikt og bakgrunn

Formålet med revisjon av samfunnsdelen er å sikre at kommuneplanens samfunnsdel er oppdatert som et godt administrativt og politisk styringsdokument for å ta kommunen i ønsket retning.

Fylkeskommunens roller og ansvar

Telemark fylkeskommune har mottatt samfunnsdelen til uttalelse i medhold av plan- og bygningsloven (pbl) § 11-14. Fylkeskommunen skal bidra til at nasjonale og regionale føringer blir fulgt opp i alt planarbeid. Vi har en rolle som regional utviklingsaktør, planmyndighet og planfaglig veileder. Fylkeskommunens uttalelse gis med grunnlag i mål, prinsipper og anbefalinger, slik de er nedfelt i overordnede nasjonale og regionale styringsdokumenter.

Fylkeskommunens vurdering

Medvirkning

Planen har et innledende avsnitt med informasjon om organisering og medvirkningsprosess i arbeidet. Kommunen har arbeidet strukturert med bred involvering, både fra politisk hold, sivilsamfunnet og kommuneorganisasjonen. Vi ser og er positive til at barn og unge har blitt involvert i arbeidet, og har fått kommet til orde.

Arealstrategi

Den langsiktige arealstrategien til kommunen er bindeleddet som skal sikre at mål og strategier i samfunnsplanen henger sammen med arealplanene i kommunen. Fylkeskommunen er positiv til at kommunen har utarbeidet en arealstrategi som vil være retningsgivende for fremtidig arealbruk. Arealstrategien definerer den arealpolitiske retningen og prioriteringene som skal legges til grunn for arealforvaltningen i tråd med føringer i ATP-Telemark. Arealstrategien oppgir

gode prinsipper for forvaltning av areal innenfor senterstruktur, boligutvikling, næring, landbruk, turisme, fritidsboliger og naturverdier.

Næring

For at Telemark skal nå målet om å bli et lavutslippssamfunn innen 2050, må innsatsen økes og alle bidra. Telemark er et av Norges viktigste industrifylker, med høy sysselsetting og stor verdiskaping fra industrien. Samtidig står industri, næringsliv og transport for mesteparten av både utslippene og energiforbruket i fylket. Lokalt og regionalt næringsutviklingsarbeid spiller derfor en nøkkelrolle i den grønne omstillingen.

Fylkeskommunen ber om at en i planarbeidet legger til grunn prinsippet om å unngå, flytte og forbedre (UFF). Næringsutvikling må skje som følge av grundige vurderinger av samfunnsnyttene. Kommunen bør prioritere å utvikle det en allerede har framfor å legge til rette for utvikling som vil være arealkrevende og bidra til økte klimagassutslipp. For at klimamålene skal kunne nås, må det også arbeides på tvers av kommunegrenser og samarbeides på regionalt nivå. To temaer må særlig prioriteres, i tråd med Telemarksplanen:

- **Kraft og nett:** For å redusere utslippene i industrien trengs det store mengder ny, fornybar energi. Samtidig er tilgang på fornybar kraft avgjørende for å tiltrekke nye investeringer og etableringer.
- **Grønn verdiskaping og sirkulære verdikjeder:** Ressurser er begrenset og må brukes langt mer effektivt. Utvikling av sirkulære verdikjeder og industrielle symbioser gir nye muligheter for industri og næringsliv, og styrker konkurransevnen. Økt satsing på lokale verdikjeder vil også bidra til bedre selvforsyning og beredskap.

Klima og energi

Det er et nasjonalt mål å kutte klimagassutslippene jf. klimalova §3 og 4. Det er en klar statlig forventning om at en strekker seg langt for å følge opp måla som er satt gjennom bærekraftsmål og i klima- og miljølovgivningen. Fylkeskommunen anbefaler at kommunen følger rettlederen - nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027.

Fylkeskommunen viser til prinsippa med å unngå, flytte, forbedre (UFF prinsippet, NOU 2023: 25 Omstilling til lavutslipp 3.7 og 6.3). Skal en få til reduksjoner av utslipp i tråd med forventningene i klimaloven, må en i større grad unngå og avgrense aktivitet. Dersom ny aktivitet er nødvendig bør en se etter muligheter for å kompensere for økte klimautslipp som følge av nye planer, gjennom reduksjon andre steder slik at totalsummen for kommunen er innenfor klimamålet for 2030 og 2050. Kommunen bør bruke arealplanlegging som verktøy til å kutte i klimagassutslipp. En kan bruke verktøy som areal-, klimagass-, og naturregnskap for å sikre at arealforvaltningen ikke øker klimagassutslippene ut over det som er bærekraftig. Samfunnsnyttene av arealbruken må vurderes opp mot natur- og klimakostnadene. Samfunnsutviklingen må løsrives fra fortsatt økende arealbruk.

Vilt og fisk

For å sikre ulike viltarters leveområder og arealbruk for fremtiden, oppfordres kommunen til å løfte fram viltlevende arter i samfunnsdelen, knyttet både til viltets egenverdi, næring, rekreasjon og opplevelse. Ofte fokuseres det på arter og livsmiljø som tilligger Statsforvalteren sine ansvarsområder. Vi håper allikevel kommunen også retter oppmerksomhet mot høstbare arter av innlandsfisk og vilt, og ivaretar disse interessene. Dette vil også omfatte naturområder

som lokalt oppfattes som «vanlige», og i den sammenheng er det positivt at kommunen har fokus på produktive skog og jordbruksarealer.

Man må være oppmerksom på viltets arealbehov i forbindelse med forslag om prosjekter som kan påvirke grøntstruktur/LNF. Det er viktig å opprettholde sammenhengende strukturer av naturområder og landbruksområder, slik at viltet kan finne oppholdsarealer og ha rom for å bevege seg i landskapet. I tillegg til skog og myr, er kantsoner i jordbrukslandskapet og langs vann og vassdrag verdifulle områder. Inntil tettsteder bør trekkveier for viltet ivaretas som en del av grønnstrukturen. De samme arealene er også verdifulle økologiske funksjonsområder for annet dyreliv.

Kulturarv

Drangedal kommune har en vedtatt kulturminneplan. Etter vårt syn er dette viktig kunnskapsgrunnlag som med fordel kunne vært tydeligere forankret i kommuneplanens samfunnsdel.

Kulturminnevern er ikke bare et spørsmål om historie og identitet, men kan også sees som en del av klima- og miljøpolitikken. I den sammenheng vil vi vise til stortingsmeldingen om kulturmiljøpolitikken, Meld. St. 16 (2019-2020), som legger vekt på tre nasjonale mål: engasjement, bærekraft og mangfold. Målene slår blant annet fast at alle skal ha mulighet til å engasjere seg i kulturmiljø, at kulturmiljø skal bidra til bærekraftig utvikling gjennom helhetlig samfunnsplanlegging, og at et mangfold av kulturmiljøer skal tas vare på som grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk.

Vi mener det hadde vært hensiktsmessig om kommunen i større grad vurderte hvordan disse nasjonale målene kunne vært innlemmet som en naturlig del av kommuneplanen samfunnsdel, og også kommet tydeligere til uttrykk i strategier for relevante sektorer som for eksempel reiseliv, folkehelse og oppvekst.

Under satsningsområdet Naturlige Drangedal, og særlig delmål 3 om bærekraftig forvaltning av natur og kulturverdier, ser vi et tydelig potensial for et sterkere fokus på kulturarv. Flere av tiltakene som allerede er nevnt, som gjenbruk, fortetting og oppdatering av arealplaner, gir et klart handlingsrom for å bruke kulturarv som ressurs i klima- og bærekraftsarbeidet.

Avslutningsvis vil vi peke på at samfunnsdelens arealstrategi gir kommunen et viktig verktøy for å styre framtidig arealbruk og utvikling. Det hadde vært ønskelig om ivaretagelse og styrking av kulturmiljø var tydeligere formulert som et eget kriterium her. Dette kunne bidratt til å sikre at kulturarv ikke bare bevares, men også brukes aktivt som en ressurs i den videre samfunnsutviklingen, og senere følges opp i kommuneplanens arealdel gjennom nødvendige juridiske rammer.

Med hilsen

Tor Arne Hellkås
seksjonsleder
Samfunn og plan

Kristine Gisholt
rådgiver
kristine.gisholt@telemarkfylke.no

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi til:
STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK
STATENS VEGVESEN

Saksbehandler

Kristine Gisholt - hovedsaksbehandler
Geir Sørum - næring, klima
Ole Bjørn Bårnes - fisk- og viltforvaltning
Brynhildur Baldursdóttir - automatisk fredede kulturminner
Jan Erik Busæt Taylor - nyere tids kulturminner

tlf. 92 81 20 52
tlf. 93 45 80 33
tlf. 95 07 30 43
tlf. 971 10 625
tlf. 90 25 07 34

e-post: kristine.gisholt@telemarkfylke.no
e-post: geir.sorum@telemarkfylke.no
e-post: ole.bjorn.barnes@telemarkfylke.no
e-post: b.baldursdottir@telemarkfylke.no
e-post: jan.erik.taylor@telemarkfylke.no

Drangedal kommune
Gudbrandsv. 7
3750 DRANGEDAL

Vår dato: 10.02.2026

Vår ref.: 202408902-5 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 25/3409

Saksbehandler: Astrid Flatøy/

22959768/asfl@nve.no

NVEs uttalelse - Høring - Kommuneplanens samfunnsdel 2026-2035 - Drangedal kommune

Vi viser til brev datert 30.12.2025. Saken gjelder høring av forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2026-2035. NVE ga innspill til varsel om oppstart og høring av planprogram i brev datert 12.06.2024.

Om NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er nasjonal sektormyndighet med innsigelseskompetanse innenfor saksområdene flom-, erosjons- og skredfare, allmenne interesser knyttet til vassdrag og grunnvann, og anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft. NVE har også ansvar for å bistå kommunene med å forebygge skader fra overvann gjennom kunnskap om avrenning i tettbygde strøk (urbanhydrologi).

NVE gir råd og veiledning om hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser innen disse saksområdene skal tas hensyn til ved utarbeiding av arealplaner etter plan- og bygningsloven (pbl.).

NVEs uttalelse

Etter NVEs vurdering har kommunen gjort et godt arbeid med forslag til samfunnsdel og at dette gir et godt grunnlag for at NVEs interesser blir ivaretatt i videre arealplanprosessen.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Det går fram av forslaget til *Samfunnsdel for Drangedal kommune* at samfunnssikkerhet og beredskap er en grunnleggende forutsetning som skal ligge til grunn for alt kommunen gjør, og være avgjørende for alle satsningsområdene og aktuelle tiltak.

Det står i avsnitt 3.2 *Samfunnssikkerhet og beredskap* blant annet at: «Vi vil styrke samfunnssikkerheten gjennom bedre planlegging, oppdatert risikobilde og tiltak som forebygger ulykker og kriser – både i hverdagen og ved større hendelser. Derfor vil vi:

- Integrere samfunnssikkerhet og beredskap i all areal- og samfunnsplanlegging
- Ha et oppdatert risiko- og sårbarhetsbilde som grunnlag for forebyggende tiltak

- *Ha gode beredskapsplaner som er godt kjent i organisasjonen dersom en større krise skulle oppstå*
- *Videreutvikle og styrke det interkommunale beredskapssamarbeidet»*

Det er også positivt at det står i arealstrategien at: «*Naturbaserte løsninger skal benyttes for klimatilpasning og samfunnssikkerhet*» og at «*Miljøforhold i og langs vassdrag skal sikres gjennom helhetlig planlegging*».

Ut fra det som er omtalt videre kommer det fram klare mål for samfunnssikkerhet og hvordan dere vil oppnå dette.

NVE forutsetter at kommunen i ROS-arbeidet sikrer at ny og oppdatert kunnskap om fare for flom, skred, erosjon og overvann blir benyttet, og at dette blir lagt til grunn for arealplanleggingen.

Klima og energi

Klima og energi er omtalt mange steder i planforslaget, der det er satt mål om hva kommunen vil oppnå og hvordan dere vil gjøre dette. Blant annet står det at kommunen «*må integrere klimatilpasning i planlegging, ta vare på naturmangfold og satse på lokal energiproduksjon.*»

I arealstrategien er det omtalt at det skal «*legges til rette for energieffektivisering og økt produksjon av fornybar energi som vann-, vind- og solkraft.*»

Planvask

NVE mener at det er positivt at dere har mål om å oppdatere gjeldende planer. Planvask er omtalt i avsnitt 3.1: «*Gjennomgå og oppdatere gamle arealplaner for å sikre at de er i tråd med dagens behov og nasjonale mål, spesielt med hensyn til klima, naturmangfold og samfunnssikkerhet.*»

KDD ga en tolkningsuttalelse datert 15.05.2025 om [§§ 1-5 og 11-8 – Forholdet mellom motstridsbestemmelsen i § 1-5 andre ledd og hensynssone f - regjeringen.no](#) som klargjør at hensynssone etter pbl. § 11.8 tredje ledd bokstav f (H910) ikke er hjemmel for å fastsette at eldre reguleringsplaner ved motstrid skal gjelde framfor den nye kommuneplanen (KPA). NVE kan ha innsigelse hvis kommunen vedtar at eldre reguleringsplaner, der sikkerhet mot naturfare ikke er ivarettatt og dermed er i strid med nasjonale eller regionale interesser på NVEs ansvarsområder, skal gjelde foran KPA ved eventuell motstrid.

Ytterligere informasjon

Dere finner mye informasjon på våre nettsider om arealplanlegging, <https://www.nve.no/arealplanlegging/>.

For å få en oversikt over NVEs saksområder viser vi til [kartbasert veileder for kommuneplanens arealdel](#) som gir en innføring i hvordan [nasjonale og vesentlige regionale interesser](#) knyttet til NVEs saksområder kan ivaretas i kommuneplanens arealdel og kommunedelplaner. Ta gjerne kontakt med NVE hvis dere ønsker bistand fra oss.

Meld inn fareutredninger

Naturfareutredninger som er bestilt etter 01.01.2025 skal meldes inn til NVE i henhold til [pbl § 2-4](#) og [Forskrift om pliktig innmelding av grunnundersøkelser og naturfareutredninger](#). Vi ønsker også å få inn naturfareutredninger bestilt før denne datoen. Geotekniske grunnundersøkelser skal leveres inn til NGU via NADAG. Informasjon finnes her: [Meld inn naturfareutredninger - NVE](#).

Med hilsen

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Astrid Flatøy
seniorrådgiver

Dokumentet blir sendt uten underskrift. Det er godkjent etter interne rutiner.

Mottakere:

Drangedal kommune

Kopimottakere:

STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK

DRANGEDAL KOMMUNE
Gudbrandsveien 7
3750 DRANGEDAL

Deres ref: 25/3409
Vår ref: 2026/173
Dato: 05.02.2026

Mattilsynets uttalelse til høring av kommuneplanens samfunnsdel – Drangedal kommune

Vi viser til høring av kommuneplanens samfunnsdel med deres referanse 25/3409.

Mattilsynets rolle

Mattilsynet er statlig sektormyndighet for områdene planter, helse og velferd hos fisk og dyr, mat og drikkevann. Som høringsinstans skal vi bidra til å ivareta nasjonale og regionale interesser innenfor våre forvaltningsområder.

Oppsummering av uttalelsen og forventninger

Vi ber om at kommuneplanens samfunnsdel omtaler:

- Beskyttelse av nåværende og fremtidige drikkevannskilder mot forurensing med restriksjoner i nedbørsfeltene
 - Leveringssikkerhet for drikkevann i kommunen
-

Hvorfor er disse målsetningene viktige?

Det er mange hensyn å ta i arealstrategien. For eksempel kan hensynssoner for drikkevann, beitenæring, turisme og kraftproduksjon kreve store arealer, og vi registrerer at det kan bli interessekonflikter.

Beskyttelse av drikkevannskilder og nedslagsfelt

Kommunens innbyggere må alltid sikres tilfredsstillende drikkevannsforsyning. Utbygging i områder rundt drikkevannskilder kan få svært uheldige konsekvenser. [Nasjonale forventninger](#)

[til regional og kommunal planlegging 2023–2027 - regjeringen.no](#) (regjeringen.no) er tydelig på følgende i kapittel 6.4:

«Sikring av drikkevannskilder og areal til infrastruktur for vannforsyning og avløp, er en viktig del av kommunale planer. Vannforekomster som benyttes til vannforsyning må beskyttes mot forurensning med hensynssoner med tilhørende planbestemmelser».

Arealer for etablering av for eksempel vindkraft, solkraft, batterifabrikker, CO2-anlegg, forbrenningsanlegg/gjenvinningsanlegg og annen forurensende aktivitet må ikke komme i konflikt med arealer som er avsatt til beskyttelse av nedslagsfelt og vanntilsigsområder til disse.

Drikkevann og kommuneutvikling

I arealstrategien er det beskrevet at teknisk infrastruktur skal sikres gjennom strategisk plassering av arealer for bredbånd, mobildekning, vann- og avløp, energiforsyning og annen samfunnskritisk infrastruktur. Det vil prioriteres fortetting, gjenbruk og transformasjon av allerede bebygde arealer før urørte arealer tas i bruk.

Samfunnssikkerheten er avhengig av tilfredsstillende drikkevannsforsyning. Her viser vi også til de nasjonale forventningene som er nevnt over: «Kommunene har ansvar for å sikre husholdningene og næringslivet tilgang på tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann. Dette er en forutsetning for god helse og et velfungerende samfunn».

Kommunen må derfor ha målsetninger som sikrer tilstrekkelig med vann til alle samfunnets behov, herunder næringsutvikling, nye boligområder, fritidsbebyggelse, slukkevann og så videre.

Samfunnssikkerhet og beredskap

I kommuneplanens samfunnsdel står det at Drangedal står overfor komplekse samfunnsutfordringer. Dette er blant annet knyttet til klima- og naturkrise. Drangedal skal være en trygg kommune å bo i, med god beredskap og forebyggende tiltak som ivaretar innbyggernes sikkerhet. Samfunnssikkerheten vil styrkes gjennom bedre planlegging, oppdatert risikobilde og tiltak som forebygger ulykker og kriser – både i hverdagen og ved større hendelser.

Klimaendringer er en av de største truslene mot å kunne levere trygt drikkevann fremover. Med et klima i endring er det også økt fare for alvorlige hendelser, som alvorlig forurensning og smitte via drikkevann eller bortfall av drikkevann i et større område.

Kommunens overordnede risiko og sårbarhetsanalyser må ivareta sikkerheten i drikkevannsforsyningen jf. nasjonale mål for vann og helse nr. 11. I ROS må man også ta høyde for klimaendringer. Forurensning av drikkevann og bortfall av vann medfører risiko for liv og helse, og kan få store konsekvenser for samfunnet.

Tilgang til rent og tilstrekkelige mengder drikkevann er en del av samfunnssikkerheten. Leveringssikkerhet for nok og trygt drikkevann til enhver tid, er en avgjørende forutsetning for folkehelsen, samfunnssikkerheten og framtidsrettet utvikling for innbyggere og næringsliv. Etablerte løsninger for alternativ drikkevannsforsyning ved svikt i ordinær vannforsyning er viktig for å sikre god leveringssikkerhet. Vi forventer derfor at kommuneplanens samfunnsdel inneholder føringer som bidrar til å sikre leveringssikkerhet.

Plan for vannforsyning

I dokumentet «Kunnskap om Drangedal» er hovedplan for vann og avløp og tiltaksplan VA nevnt som planer knyttet til infrastruktur.

Planer for vann, avløp og overvann gir et strategisk grunnlag for å sikre vannforsyning og utvikling i et langsiktig perspektiv. Ved å basere samfunnsdelen på hovedplan for vann kan dere sikre en helhetlig tilnærming som ivaretar nåværende og fremtidige behov, legger føringer for arealbruk, investeringer og utvikling.

Plantehelse

Plantehelse er en viktig del av landbruket og matproduksjonen. Det er viktig å forebygge spredning av planteskadegjørere, særlig med tanke på å ta vare på dyrka mark og norsk matproduksjon. Planteskadegjørere kan påvirke landbruksproduksjonen og naturmangfoldet negativt.

Fiskehelse og velferd

Det er viktig å forebygge smitteoverføring, både kjent og ukjent, mellom vassdrag i tilknytning til akvakulturanlegg. Dette inkluderer hensynet til fiskehelse og fiskevelferd hos oppdrettsdyr, samt beskyttelse av villfiskbestander.

En god områdestruktur er avgjørende for å oppnå høy biosikkerhet, et solid forebyggende helsearbeid og god beredskap. Dette bidrar også til å fremme bærekraft innen akvakulturnæringen.

Arealstrategi og dyrevelferd

Ved planlegging av nye utbyggingsområder eller endringer i arealbruk, er det viktig å vurdere hvordan dette kan påvirke naturlige leveområder for fugler og vilt. Nedbygging av viktige områder for dyr kan føre til stress og dårligere levekår for dyrene. Ivaretagelse av naturområder som viktige habitat, beiteområder og trekkveier kan bidra til bedre dyrevelferd.

Med hilsen
Mattilsynet, tilsynet

Eli Marie Thompson
seniorinspektør

Jorunn Aasgaard Grini
avdelingsleder

Dokumentet er godkjent elektronisk / This document has been electronically approved

Kopi til:
STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMARK

DRANGEDAL KOMMUNE
Gudbrandsveien 7
3750 DRANGEDAL

Dato: 10.02.2026
Saksref: 202520169-2
Deres ref.: 25/3409-6
Side: 1 / 1

Vår saksbehandler: Ola Torstein Endresen
Telefon:
Mobil: +4799231323
E-post: ola.torstein.endresen@banenor.no

Drangedal kommune - Høring og offentlig ettersyn - Kommuneplanens samfunnsdel 2026-2035 - Bane NORs uttalelse

Vi viser til brev, datert 30.12.2025.

Arealstrategiene nevner generelt at bebyggelse og infrastruktur skal lokaliseres og utformes med hensyn til flom, ras og andre naturfarer. Bane NOR ber kommunen være spesielt oppmerksom på jernbanens infrastruktur i planleggingen. Jernbanen er samfunnskritisk infrastruktur som driftes etter svært strenge krav til sikkerhet og er sårbar for skader knyttet til blant annet klimaendringer. Bane NOR ber om at kommunen sørger for et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag.

Kommunen skriver også at en strategi er at nye næringsområder skal lokaliseres strategisk i tilknytning til infrastruktur som jernbane. Bane NOR er fornøyd med kommunens ønske om at fremtidig planlegging skal utnytte jernbanens potensiale.

Med vennlig hilsen

Åsne Fyhri
ass. sjef Planforvaltning
Drift og vedlikehold

Ola Torstein Endresen
planforvalter

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Statens vegvesen

DRANGEDAL KOMMUNE
Gudbrandsveien 7

3750 DRANGEDAL

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Carl Henrik Bjørseth / 40603339 25/364482-2

Vår referanse:
25/364482-2

Deres referanse:
25/3409 – 6

Vår dato:
11.02.2026

Høring – Kommuneplanens samfunnsdel 2026 – 2035 Drangedal kommune

Vi viser til høring datert 30.12.2025 med forslag til Kommuneplanens samfunnsdel i Drangedal kommune.

Saken gjelder

Drangedal kommune har utarbeidet forslag til kommuneplanens samfunnsdel og sender forslaget ut på høring og offentlig ettersyn.

Statens vegvesens rolle i planleggingen

Statens vegvesen har ansvar for at føringer i Nasjonal transportplan (NTP), Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet, vegnormalene og andre nasjonale og regionale arealpolitiske føringer blir ivaretatt i planleggingen.

Vi skal bidra til å følge opp FNs-bærekraftsmål rettet mot transportsektoren gjennom oppfølgingen av NTP-målene, hvor hovedmålet er et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i 2050. Under er det fem likestilte delmål;

- Enklere reisehverdag og økt konkurranseevne for næringslivet
- Bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål
- Nullvisjon for drepte og hardt skadde i trafikken
- Effektiv bruk av ny teknologi
- Mer for pengene

Vi uttaler oss som forvalter av riksveg på vegne av staten, og som statlig fagmyndighet med sektoransvar innenfor vegtransport. Vårt sektoransvar for vegnettet betyr at vi har et overordnet ansvar for at trafiksikkerhet, framkommelighet, universell utforming, klima og miljøhensyn, samt at helhetlig bypolitikk ivaretas i alle planforslag som berører samferdsel.

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Kjelleveien 21A
3125 TØNSBERG

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

Gjennom vårt sektoransvar skal vi bidra til samarbeid mellom aktuelle myndigheter, næringsliv og innbyggerne med mål om en bærekraftig utvikling.

Våre merknader til høringsutkastet

Hovedvegnettet i Drangedal består av fylkesveger og dette er Telemark fylkeskommune sitt ansvarsområde.

Vi minner om de Statlige planretningslinjene for arealbruk og mobilitet. Så vidt vi kan bedømme på dette plannivået ser arealstrategien for Drangedal kommune ut til å i stor grad ha tatt inn over seg disse.

Med hilsen

Espen Tønning
Seksjonsleder

Carl Henrik Bjørseth

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Fra: Marianne Storbukås <mst@drangedal.kommune.no>

Sendt: 10.02.2026 09:56:07

Til: postmottak <postmottak@drangedal.kommune.no>

Emne: Høringsinnspill - kommuneplanens samfunnsdel 2026-2035

Ungdomsrådet viser til foreløpige plan som nå ligger ute på høring, med frist for høringsinnspill 12.02.2026, saksnr. 25/3409.

Ungdomsrådet behandlet planen i møte mandag 02.februar 2026.

Ungdomsrådet har følgende høringsinnspill til planen:

Ungdomsrådet synes at planen er bra, med viktige fokusområder som inkludering, integrering, det sosiale, frivillighet, folkehelse, beredskap, natur og kollektivtransport.

Ungdomsrådet mener at planen har litt lite fokus på rusforebygging. I tillegg bør det være fokus på vedlikehold og attraktivitet i sentrum, som flere søppeldunker og mere lys, både i sentrum og på skolen.

Den bør ha større fokus på kollektivtransport, ungdomsrådet savner samarbeid mellom aktørene. Ungdomsrådet savner også større fokus på fritid, kultur og idrettsaktiviteter, ellers fare for nedprioritering i forhold til økonomi.

Ungdomsrådet mener at det viktigste kommunen prioriterer fram mot 2035 er:

- Ha fokus på aktivitetstilbud for unge, for trivsel og aktivitet. Videreutvikle ungdomsklubben, flere åpningsdager, som bidrar til inkludering, felleskap og tilhørighet.
- Ha fokus på bærekraftig naturressurser, bærekraftig utbygging og utvikling i kommunen, gjøre det attraktivt, gjøre kommunen mere kjent.
- Ha fokus på steder man kan samles. Ha fokus på trygt oppvekstmiljø og omdømmebygging.
- Ha fokus på fellesskap og tilhørighet
- Ha fokus på forebygging rus og undervisning om rus på skolene
- Ha fokus på å hindre utenforskap og ekskludering
- Ha fokus på kollektivtransport

Ungdomsrådet etterlyser «Hvordan kan vi nå måla?» Fra plan til handling!»

mvh

Marianne Storbukås

Sekretær

Sektor for kunnskap, mangfold og kultur

3750 Drangedal

Mob.tlf. 97012459

mst@drangedal.kommune.no

Høringsinnspill til Kommuneplanens samfunnsdel 2026–2035 – Drangedal kommune

Fra: Drangedal Senterparti

Saksnr. 25/3409

Nedenfor følger Drangedal Senterpartis innspill, med utgangspunkt i våre politiske prioriteringer om levende lokalsamfunn, sterke offentlige tjenester, trygg beredskap og en bærekraftig bruk av lokale ressurser.

1. Visjon og retning for Drangedal

Visjonen *“Drangedal – det naturlige valget”* er god.

Drangedal skal være det naturlige valget for:

- bosetting
- næringsutvikling
- natur- og friluftsliv
- trygghet og gode tjenester

2. Nyskapende Drangedal – lokal næringsvekst og levende bygder

a) Lokalt næringsliv

Drangedal Senterparti mener samfunnsplanen bør styrke innsatsen for:

- Tilrettelegge for byggeklare næringstomter
- Punktet «Utnytte mulighetene fra datasenteret i Tørdal» er for snevert. Det bør heller stå «Utnytte mulighetene fra f.eks. datasenteret i Tørdal og andre virksomheter». På den måten viser det at det er ikke kun datasenterets muligheter som skal utnyttes.

b) Desentralisering og nærhet

For å sikre livskraft i hele kommunen må planen tydeligere omtale:

- lokale møteplasser i alle grender, ikke kun i sentrum, Kroken og Tørdal (som nevnes i planen nå)
- tjenester og tilbud som gjør det attraktivt å bo også utenfor sentrum

Dette er viktig for å holde bosetting og aktivitet i hele Drangedal.

3. Inkluderende Drangedal – bolyst, trygghet og fellesskap

a) Barn og unge

Det er bra at planen løfter tidlig innsats, forebyggende arbeid og gode, trygge oppvekstmiljø som en tydelig prioritet.

b) Boligpolitikk

For å øke tilflytting og bosetting må planen tydeliggjøre:

- tilrettelegging for bygging i grendene, ikke kun i sentrum

- samarbeid med private aktører for å sikre tilgjengelige boliger og tomter

4. Naturlige Drangedal – natur, klima og beredskap

a) Bærekraftig bruk av naturressurser

Drangedal Sp mener at naturverdiene er kommunens største ressurs, og at planen bør understøtte:

- en aktiv og langsiktig skogpolitikk
- vern gjennom bruk – friluftsliv som skaper tilhørighet og helsefremmende aktiviteter
- lokalt forankret forvaltning av natur og arealer

b) Samfunnssikkerhet

Beredskap må styrkes i møte med økende ekstremvær. Planen bør:

- sikre sterk infrastruktur i hele kommunen
- styrke samarbeidet med frivillige, lokalmiljø og beredskapsorganisasjoner

Avsluttende merknad

Drangedal Senterparti ønsker en plan som styrker bosetting i hele kommunen, gir gode og tilgjengelige tjenester, legger til rette for lokal verdiskaping og ivaretar naturen og ressursene som gjør Drangedal til det naturlige valget.

Fra: Jan Gunnar Thors <jan.thors@denett.no>

Sendt: 11.02.2026 10:41:07

Til: postmottak <postmottak@drangedal.kommune.no>

Kopi: Stine Mari Roalstad <stine.roalstad@drangedalenergi.no>

Emne: Saksnr. 25/3409 Innspill til Kommunens samfunnsdel 2026-2035

Viser til brev mottatt 30.12.25 vedr høring - Kommuneplanens samfunnsdel 2026-2035 Drangedal Kommune.

Høringssvaret kommer fra morselskapet siden denne planen berøre både DE Net AS og Drangedal Kraft AS heretter benevnt med konsernet.

Konsernet ser at Kommuneplanens samfunnsdel 2026-2035 har med seg flere gode konkrete punkt knyttet til økt energiproduksjon.

Dette har vært hovedsatsingen til kommunens eget kraftselskap de siste 10 årene og vil kunne gi grunnlag for å opprettholde denne satsingen fremover.

Samfunnsplanen støtter også opp Kommunens eierstrategi for vårt konsern som blant annet har i seg:

Vekst- og utvikling

Eier forventer at selskapet moderniserer, effektiviserer og utvikler virksomheten videre. Det er ønskelig å utvikle forretningsmuligheter og investeringsprosjekt innenfor dagens virksomhet. Det forutsettes at alle investeringer skal være tuftet på forretningsmessige prinsipper bygd på langsiktige investeringsprognoser.

Med vennlig hilsen

Jan Gunnar Thors

Daglig leder

Drangedal Kraft Holding AS, Gudbrandsveien 28, 3750 Drangedal

Tlf: +47 928 69 129

Til Drangedal kommune

Høringsuttalelse – Kommuneplanens samfunnsdel 2026–2035

NHO Vestfold og Telemark har med interesse gjennomgått høringsutkastet til kommuneplanens samfunnsdel for Drangedal kommune. Vi vil innledningsvis gi ros for et gjennomarbeidet dokument som på en god måte beskriver de demografiske og økonomiske utfordringene kommunen står overfor, og for ambisjonen om å legge til rette for vekst, verdiskaping og attraktive lokalsamfunn.

Vi registrerer også det positive i at høringsdokumentene er bygget opp nærmest etter samme mal som Telemarksplanen, noe vi mener er et godt overordnet grep. Dette gjør det lettere for oss aktører utenfor det offentlige å orientere oss i de mange planene og satsingene som regional- og lokal myndighet gjennomfører.

I planen vektlegger kommunen fortsatt satsing på primærnæring og reiseliv. NHO Vestfold og Telemark støtter dette og mener at kommunens viktigste rolle er å legge til rette for at eksisterende bedrifter kan sikre et trygt grunnlag og at planen er robust nok til å underbygge mulig vekst. Gjennom en arealpolitikk som støtter utvikling av tilleggsnæringer og turisme tilpasset gårdenes muligheter, vil kommunen sikre en bærekraftig arealutnyttelse. Det mener vi i NHO at er et fornuftig grep.

Grundige analyser vi i NHO over tid har gjort, viser at reiselivsnæringen tar stort ansvar og ansetter både unge uten særlig erfaring og godt voksne som fortsatt har kapasitet og lyst til å jobbe. Bransjen er også god på å inkludere de som er i utenforskap og nyankomne flyktninger. En god tilrettelegging for reiseliv, et reiseliv som også utforsker mulighetene som ligger i samspillet med kommunens landbruk, bidrar til attraksjonskraft. Det skaper aktivitet og liv i bygd og by.

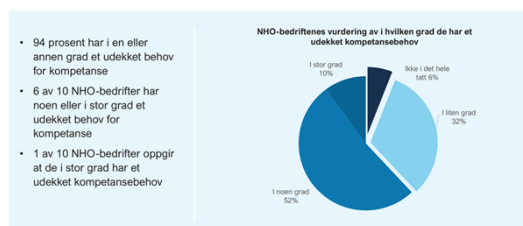
Nøk og riktig kompetanse

Vi viser til god dialog med kommunen i arbeidet NHO Vestfold og Telemark og Nav har gjort med Arbeidskraftløftet, sammen med samarbeidspartnerne i fylkeskommunen, KS og LO. I planen tas flere av de viktige sakene som ble drøftet opp, bl.a. et godt fokus på sykefravær. NHO er positiv til at dette løftes i planen og minner om at kampen om kompetanse og flinke folk i alle deler av arbeidslivet er en av de virkelig store utfordringene fremover. Alle parter, næringslivet og det offentlige arbeidslivet, må jobbe med tiltak for å redusere sykefravær og dermed sikre at færrest mulig, som ellers kunne ansettes i andre jobber, må jobbe som vikarer.

Kommunen viser i planen at de tar ansatte på alvor gjennom hele arbeidslivet. I tillegg til allerede beskrevet fokus på å redusere sykefravær er kommunen opptatt av kompetansebygging for å beholde og videreutvikle sine medarbeidere. Dette støtter vi helhjertet.

Vi ser at planen drøfter hvordan kommunen kan bruke handlingsrommet i opplæringsloven for å sikre at eksisterende næringsliv i størst mulig grad sikres at unge velger en opplæring som gir flest mulig arbeid. Vi opplever at kommunen kjenner sitt næringsliv godt og anbefaler at kommunen har en tett dialog med arbeidsgivere og representanter for arbeidsgiverne slik at behovet er tydeliggjort og kjent. Også gjennom et slikt arbeid bør det være mulig både å redusere og forhindre nytt utenforskap.

NHO-bedriftenes udekkede kompetansebehov

Næringsutvikling forutsetter tilgang på kraft

Planens ambisjoner om næringsutvikling, herunder videre satsing på datasenter og annen kraftkrevende virksomhet, forutsetter tilstrekkelig tilgang på fornybar kraft. Dette gjelder ikke bare for Drangedal isolert sett, men også i et regionalt perspektiv. Drangedal er en del av et felles arbeids- og næringsmarked i Telemark, hvor mange innbyggere pendler til industriarbeidsplasser i Grenland. Kraftmangel i regionen vil direkte påvirke både eksisterende arbeidsplasser og fremtidige investeringer. Vi er derfor fornøye med at kommunen i sine visjoner er tydelige på at det må legges til rette for økt tilskudd av fornybar kraft også i Drangedal. NHO ber kommunen være tydeligere i de konkrete tiltakene og slå fast at det skal utredes, ikke bare legges til rette for, energieffektivisering og økt produksjon av fornybar energi som vann-, vind- og solkraft.

Vi minner om at utredning ikke er et standpunkt for utbygging, og at utredning, altså å sikre kunnskap og fakta før debattene tas og det konkluderes, må være et minimum. Gjennom **Kraftløftet**, et samarbeid mellom LO, NHO og regjeringen, er det godt dokumentert at Norge – og særlig industriregioner som Grenland – vil ha et betydelig underskudd på kraft i årene som kommer dersom ny produksjon ikke realiseres. Dette er et faktum som også må legges til grunn for lokal og regional planlegging.

Drangedal som regional medspiller

Drangedal har gjennom sin beliggenhet og sine naturgitte forutsetninger en mulighet til å ta en aktiv rolle i den regionale energi- og næringsutviklingen i Telemark. En tydeligere regional forankring i kommuneplanen vil styrke kommunens attraktivitet som vertskommune for nye investeringer, og bidra til å sikre arbeidsplasser både lokalt og i regionen forøvrig.

Avslutning

NHO Vestfold og Telemark støtter planens overordnede mål om et nyskapende og fremtidsrettet Drangedal, men vil understreke at ambisjonene forutsetter tilstrekkelig krafttilgang, forutsigbare rammevilkår og vilje til kunnskapsbasert planlegging. Vi oppfordrer kommunen til å tydeliggjøre dette i den endelige planen.

Med vennlig hilsen

NHO Vestfold og Telemark

Les NHO Vestfold og Telemarks høringssvar til Telemarksplanen her:

[horningsinnspill-telemarksplanen-nho-vestfold-og-telemark-.pdf](#)

Høringsuttalelse til Drangedal kommune Kommuneplanens samfunnsdel 2026-2035

Styret i Drangedal Næringsforening (DNF) har med interesse lest gjennom høringsutkastet til Drangedal kommune sin samfunnsdel for perioden 2026 – 2035 og vil med dette avgi følgende høringsuttalelse:

Utfordringer og muligheter

Innledningsvis i teksten (s. 5) fremgår det at det er ønskelig å sentralisere tjenester og boliger «**slik at nærmiljøene styrkes**» og transportbehovet innen helsesektoren reduseres. Dette er etter vårt syn til dels motstridende ift. styrking av nærmiljøene. DNF ser helt klart behovet for å samordne tjenester innenfor helsesektoren, men dette er etter vårt syn et «vikarierende» motiv for sterk sentralisering. Drangedal består av mange grender som alle er «nærmiljøer», disse må for å fungere som nærmiljøer også ha noen basistjenester tilgjengelig. Skal Drangedal lykkes med å «få lys i alle hus» (s. 25) kan ikke alle tjenester sentraliseres til Prestestranna/Neslandsvatn.

Generelt opplever vi at planen legger opp til betydelig sentralisering (Prestestranna) noe vi egentlig ikke er imot, men det må være mulig å også inkludere de øvrige deler av kommunen knyttet til f.eks. boligbygging, næringstomter og tettstedsutvikling. Neslandsvatn/Tørdal er nevnt i planen, mens Bostrak, Kjosn og Hennseid ikke er nevnt i planen overhodet. F.eks. er det vel ikke noe sted det er bygd flere eneboliger de siste årene enn på Hansbuseter på Hennseid? Kanskje nærheten til Grenland også bør få mer fokus i planen? Innsjøen Toke bør også inngå i mulighetene for Drangedal i årene som kommer. Her ligger et stort uutnyttet potensial for næringsutvikling og ikke minst for trivsel og naturbaserte opplevelser.

DNF støtter at det satses på fornybar energi i årene som kommer, i det minste må vi skaffe oss kunnskap om hvilke muligheter dette kan gi for nye inntekter til kommunen. Deretter kan det gjøres kvalifiserte valg ift. ja/nei til utbygging av kjernekraft, vann, sol- og/eller vindkraft. I dette arbeidet er Drangedal Kraft en viktig aktør og DNF ser med uro på at selskapet avkreves større utbytte enn det som eiermeldingen tilsier. Dette kan medføre manglende økonomisk handlefrihet for selskapet som på sikt kan begrense mulighetene for større inntekter til kommunen.

1. Nyskapende Drangedal

Under dette avsnittet vil vi kommentere følgende:

De seks angitte «prikkpunkter» er gode ambisjoner, men er det reell vilje til å avsette ressurser fra kommunens/politikernes side til dette? Dette enten som egne prosjekter i kommunens regi eller som samarbeid mellom kommune og privat næringsliv. DNF er usikre på hvilket økonomisk handlingsrom knyttet til næringsutvikling kommunen har etter at omstillingsperioden er over ved utgangen av 2027. Det er derfor svært viktig å samordne alle ressurser som jobber for å fremme næringsutvikling under en og samme paraply slik at kreftene forenes.

Vi er kjent med at Tørdal Bygdeutvikling arbeider for at Bø i Tørdal skal defineres som lokalsenter i samfunnsplanen. Vi kan ikke se at dette er hensyntatt, men vi vil be om at dette ønsket tas til følge. (Ref. s. 25 første prikkpunkt.) Dette for å oppnå målet med å «utvikle levende tettsteder».

2. Inkluderende Drangedal

Det oppfattes som lite «inkluderende» når stimulering til grendene (Grendekretsmidlene) ble strøket i budsjettet for 2026 og at det ble gjennomført en privatisering av kommunale veier ute i grendene.

Det bør være samsvar med planer og virkelighet. DNF vil også påpeke at det faktisk finnes eldre som ønsker å bo i andre deler av kommunen enn i Prestestranda/Neslandsvatn. Der de kanskje har levd et langt og godt liv, der vil de også ha sin alderdom i trygge omgivelser. At også denne aldersgruppen finnes ute i lokalsamfunnene er med på å styrke livsgrunnlaget og skape arenaer som går på tvers av generasjonene. Det må ikke bli slik at kostnader til eldreomsorg skal styre hvor eldre skal bo.

3. Naturlige Drangedal

Planen beskriver godt de utfordringer vi står ovenfor knyttet til endringer i klima og hva dette kan bety for samfunnssikkerheten. Imidlertid registrerer vi at det ligger et betydelig planarbeid foran oss og vi oppfordrer til sammenslåing og forenkling av planverkene der dette er mulig. De overordnede planer bør være så «romslige» som mulig slik at de ikke blir til hinder for bla. ønsket næringsutvikling i ulike deler av kommunen.

Kommunen som organisasjon og tjenesteleverandør

DNF vil påpeke at vi opplever god dialog med kommunens administrative og politiske ledelse. Imidlertid opplever vi for ofte at det administrativt sies nei når det er mulig å si ja når det kommer til næringsutvikling/planer. Dette enten som sterkt fordyrende (og etter vårt syn unødvendige) krav til næringsdrivende ift. reguleringsplaner, pålagte utredninger o.l. Her er forutgående dialog svært viktig.

Arealstrategi for Drangedal kommune

Her ønsker vi at Bø i Tørdal i tråd med ønsker fra Tørdal Bygdeutvikling legges inn som lokalsenter under første prikkpunkt.

Under andre prikkpunkt gjentas og forsterkes sentraliseringen i samfunnsplanen noe vi i DNF er kritiske til. Det er som kjent vanskelig å politisk/administrativt «styre» folks ønsker om bosted, hvor næringsetablering skal skje og hvor et tjenestetilbud ønskes levert. Legges det for strenge rammer på dette kan bla. næringsetableringer gå tapt. Noe av dette vil kunne løses ved revisjon av kommunens arealplan.

DNF ser det som svært viktig at det finnes byggeklare næringsarealer i kommunen. Dette krever at det gjøres grunnlagsinvesteringer under mottoet «det er lov å ha flaks» Med andre ord er det vesentlig enklere å få næringsetableringer når all infrastruktur er på plass og arealene er delvis opparbeidet.

Det er særs viktig at det etableres/reguleres for attraktive næringsarealer i ytre Kroken (nærhet til ny E18), i Prestestranna og i Tørdal. Dette må få høy prioritet i årene som kommer.

DNF slutter seg til svært mange av punktene i denne planen, men ser frem til at det utarbeides konkrete handlingsplaner for å gjennomføre og nå de mål som visjonene tilkjenner. Det vil kreve en betydelig innsats fra alle i Drangedalssamfunnet og evne og vilje til å tenke nytt, ekspansivt og modig.

Høringsuttalelsen er gjennomgått og godkjent av DNF's styre i styremøte 5. februar og høringsuttalelsen er enstemmig.

Til Drangedal kommune

DERES REF.: 25/3409

VÅR REF.: Heidi Finstad

Oslo, 9. februar 2026

Innspill til kommuneplanens samfunnsdel i Drangedal

Treindustrien er bransjeorganisasjon for norske produsenter av byggematerialer i tre, slik som konstruksjonsvirke, panel, kledning, terrassebord, limtre og elementer. Virksomhetene i Treindustrien er hjørnesteinsbedrifter i mange lokalsamfunn, og spiller en nøkkelrolle i den skog- og trebaserte verdikjeden. Her brukes fornybart norsk tømmer som råstoff i mange sammensatte produksjonslinjer, som i sin tur leverer bærekraftige og innovative løsninger til byggeprosjekt i hele Norge. Sidestrømmer fra treindustrien går til andre sektorer som prosess- og treforedlingsindustrien, men også til energiformål som bioenergi og fjernvarme.

Drangedal har et viktig ansvar som planmyndighet, spesielt når nasjonale klima- og naturmål skal omsettes til håndfaste tiltak lokalt. I 2025 ble det hogd cirka 65 000 m³ tømmer i Drangedal kommune. Skognæringen bidrar med arbeidsplasser og aktivitet i lokalsamfunnet, og har god kunnskap om lokale natur- og friluftsverdier. Med dette som utgangspunkt ønsker vi å spille inn følgende momenter til arbeidet med kommuneplanen:

- **Avskoging til utbyggingsformål må unngås.** Statlige planretningslinjer viser til at "fortetting og transformasjon skal vurderes og bør utnyttes". Videreutvikling, rehabilitering og påbygg av eksisterende bygningsmasse er en sentral del av en planprosess som tar hensyn til klima og natur.
- **Skoler, barnehager og sykehjem er helt nødvendige deler av et levedyktig lokalsamfunn,** og må prioriteres også når kommunens budsjett må strammes inn. Manglende kapasitet begrenser nødvendig boligbygging, og gir uforutsigbarhet som hindrer næringsutvikling og investeringer i området.
- **Skogbruksfaglig kompetanse bør involveres, også fra næringen.** Skogforvaltning, natur- og klimatilnærming henger sammen, og gode løsninger forutsetter et bredt og solid kunnskapsgrunnlag. Se eget avsnitt om naturhensyn i skogforvaltningen, *Naturmeldingen*, og tilstanden i norsk skog.

God by- og stedsutvikling

Kommunen setter rammen for utviklingen av lokalsamfunnet, og har flere viktige roller. Som planmyndighet bestemmer kommunen hvilke arealer som åpnes for videreutvikling, fortetting og transformasjon, ombygg og nybygg. Som eier og bestiller kan kommunen være ambisiøs og framtidsrettet, og en pådriver for innovative byggeprosjekter som tar vare på klima og natur. Krav til PEFC- eller FSC-sertifisert trevirke er naturlig i kommunale byggeprosjekter. Slik sikrer en av byggematerialene hentes fra bærekraftig forvaltet skog.

Kommunal- og distriktsdepartementet har et klart ønske om å få fart på boligbyggingen, og forventer at bygging av 130 000 nye boliger skal settes i gang i løpet av de neste fire årene. I et brev til kommunene datert 15. september 2025 viser statsråden til at "veldig mange av boligene som skal bygges fremover skal komme gjennom fortetting, transformasjon og ombruk". Statlige planretningslinjer, med samme beskjed, ligger fast. For å få til dette må eksisterende bygningsmasse kunne videreutvikles effektivt, hvilket forutsetter en fremoverlent og pragmatisk holdning til både nytt og eksisterende planverk i kommunen.

Direktoratet for byggkvalitet understreker at "kommunene [kan] gi unntak fra byggtekniske krav ved tiltak på eksisterende bygg" takket være endringer i plan- og bygningsloven i 2023. "Det avgjørende vil være om tiltaket forbedrer byggverket, [...] særlig sikkerhetsnivået". Kommuneplanen bør åpne for å justere begrensninger i gjeldende reguleringsplaner for å dra nytte av dette. Påbygg i høyden kan gi flere boliger raskt, er både areal- og ressurseffektivt, og kan gi et økonomisk bidrag til andre tiltak som sikrer universell utforming (heis) og gir bedre energieffektivitet. Slike tiltak gjør det enklere å bo lenger i eget hjem, og hvor innbyggere kan klare seg i minst mulig grad av hjelp fra det offentlige jfr. prinsippene i omsorgstrappa.

Videreutvikling av eksisterende bygg vil ofte være mer hensiktsmessig enn å bygge nytt. Videre bør det settes klare lokale mål for boligbyggingen på en måte som ivaretar klima og natur. Jordvernet bør styrkes for å sikre at karbonrik skog ikke omreguleres til jordbruk som erstatning for tapt matjord.

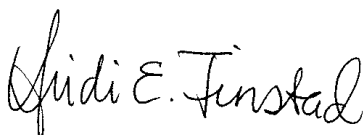
Bærekraftig skogforvaltning

Den økologiske tilstanden i norske skoger har vist en tydelig forbedring de siste årene. I *Norsk handlingsplan for naturmangfold* har Landbruksdirektoratet vurdert 13 ulike indikatorer, slik som forekomst av biologisk gammel skog, død ved og sjikting. Syv av indikatorene har hatt en positiv utvikling, og det antas at den gode utviklingen vil fortsette. (punkt 5.3.1) Dette er resultatet av strengere miljøkrav i skogbruket der de internasjonalt anerkjente sertifiseringsordningene PEFC og FSC har spilt en viktig rolle.

Bedriftene i Treindustrien benytter trevirke som er miljøsertifisert gjennom PEFC og FSC. Det innebærer at skogen forvaltes i henhold til *PEFC Norsk Skogstandard* eller *FSC Standard for skogbruk i Norge*, og at hensyn til naturmangfold og friluftsliv ivaretas basert på gjeldende føringer i *Norsk handlingsplan for naturmangfold* og *Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging*.

Skogbruksfaglig kompetanse bør involveres i planprosessen, slik at lokale mål og tiltak i revidert kommuneplan er i tråd med statlige og regionale krav. Avgrensningene mellom plan- og bygningsloven, skogbrukslova, og sertifiseringsordningene må håndteres godt, da disse bestemmer hvilke virkemidler i kommuneplanen som kan og bør brukes til ulike formål. Næringen ønsker å spille på lag med kommunen, og vi erfarer at de beste tiltakene er de som bygger på et bredt og solid kunnskapsgrunnlag.

Med vennlig hilsen
TREINDUSTRIEN

Heidi Finstad
Adm. direktør

Til: Drangedal kommune

Fra: Brunane Luberg grunneierlag

Dato: 05.02.2026

Gjelder: Høringsinnspill til kommuneplanens samfunnsdel 2026–2035

1. Innledning og strategisk forankring

Brunane Luberg grunneierlag (heretter «Laget»), representerer ti gårdsbruk i Kjosén, og ble formelt stiftet 3. februar 2026 for å ivareta grunneierne felles interesser i planområdet for Brunane-Luberg hybridkraftverk. Som forvaltere av lokal utmark og tradisjonsrike landbrukseiendommer ser vi det som vårt samfunnsansvar å bidra til at disse ressursene benyttes for å sikre Drangedal en bærekraftig og forutsigbar fremtid.

Vi vil gi honnør til kommunen for et høringsutkast som adresserer de demografiske og økonomiske utfordringene Drangedal står overfor. Vi støtter planens ambisjoner om å skape attraktive lokalsamfunn, men vil understreke at forutsetningen for å lykkes er en kommuneøkonomi og en lokal kraftsituasjon som gir forutsigbarhet for både innbyggere og næringsliv.

2. Økonomisk forutsigbarhet: Fundamentet for velferd

Samfunnsplanen beskriver et tydelig behov for å opprettholde og styrke velferdstilbudet i hele kommunen. For å sikre trygghet for innbyggere i alle livsfaser gjennom planperioden, er kommunen avhengig av en økonomi som tåler svingninger og sikrer nødvendig handlingsrom.

- **Langsiktige rammevilkår:** Utnyttelse av fornybare energiresurser gjennom hybridkraftverket vil tilføre kommunen forutsigbare inntektskilder. Dette anser vi som avgjørende for å kunne drifte og videreutvikle sentrale velferdstilbud som grendeskoler, barnehager og eldreomsorg.
- **En sårbar kraftsituasjon:** Vi gjør oppmerksom på konklusjonene i Grenlandssamarbeidets rapport «*Ny energiproduksjon og energieffektivisering i Grenland*» (2025), som viser at Drangedals nåværende kraftoverskudd er midlertidig. Uten ny produksjon vil planlagt næringsutvikling føre til et lokalt kraftunderskudd mot 2030/2050. Forutsigbarhet i kommuneøkonomien krever derfor aktiv satsing på ny produksjon nå.

3. Industripolitisk strategi: Kraft som motor for sysselsetting

En bærekraftig samfunnsutvikling er avhengig av et variert og fremtidsrettet næringsliv. Datasenteret på Varpet representerer i så måte en betydelig industriell mulighet for Drangedal.

- **Strategisk tilleggsvirkning (Additionality):** For at Drangedal skal lykkes som vertskommune for moderne teknologiindustri, er det et nødvendig premiss å anerkjenne internasjonale krav om tilleggsvirkning. Globale aktører er avhengige av at deres etablering fører til bygging av ny kraft for å kunne forsvare sine langsiktige investeringer og videre utvidelser.
- **Lokal synergi: Brunane-Luberg hybridkraftverk** representerer den industrielle forutsetningen som gjør det mulig å realisere målene om nye, kompetansekrevene arbeidsplasser. Grenlandssamarbeidets energianalyse bekrefter et betydelig nasjonalt kraftpotensial i vårt område, noe som posisjonerer Drangedal som en unik aktør i det grønne skiftet.

4. Strategisk nettilknytning: Drangedal som regional kraftmotor

Gjennom samfunnsplanen har Drangedal mulighet til å ta en aktiv og ansvarlig rolle i den kritiske kraftsituasjonen i Telemark.

- **Sentralnettet (420 kV) og lokalnett:** Planområdet sine unike nærhet til sentralnettet («Rødlinja») gir en sjelden mulighet til å mate kraft direkte inn i det nasjonale hovednettet, samtidig som vi kan sikre lokal forsyning via regionalnettet. Denne doble tilknytningsmuligheten er en strategisk fordel som rapporten fra Grenlandssamarbeidet trekker frem som avgjørende for regionen.
- **Støtte til industrien i Grenland:** Den akutte kraftmangelen i Grenland truer eksisterende arbeidsplasser og fremtidig vekst. Ved å legge til rette for ny kraftproduksjon som kan mates inn i 420 kV-linjen, bidrar Drangedal direkte til målene i LO og NHOs «**Kraftløftet**». Denne fleksibiliteten posisjonerer Drangedal som en uunnværlig medspiller for industriklyngen i hele Telemark.

5. Kunnskapsbasert planlegging: Fakta som beslutningsgrunnlag

Laget anser det som en forutsetning for en god demokratisk prosess at store verdivalg tas på grunnlag av dokumentert og uavhengig kunnskap, slik Grenlandssamarbeidet nå har lagt fundamentet for.

- **Konsekvensutredning som styringsverktøy:** Vi oppfordrer kommunen sterkt til å benytte fullverdige konsekvensutredninger av hybridkraftverket som et aktivt verktøy tidlig i prosessen. Dette vil sikre at debatten blir saklig, faktabasert og gir den nødvendige forutsigbarheten for både politikere og innbyggere.

- **Ansvarlig naturforvaltning:** En styrket og forutsigbar økonomi vil gi kommunen ressurser til å utøve en aktiv vilt- og naturforvaltning. Dette inkluderer konkrete tiltak for å bedre levekårene for elgbestanden gjennom aktiv beitepleie og biotopiltak, i tråd med faglige anbefalinger fra kompetansemiljøer som **NIBIO (Norsk institutt for bioøkonomi)**. Ved å etablere et lokalt Vilt- og Naturfond finansiert av kraftinntektene, kan Drangedal ta en lederrolle i å kombinere fornybar energi med kunnskapsbasert naturforvaltning.

6. Oppsummering

Brunane Luberg grunneierlag ser frem til et konstruktivt samarbeid for å realisere samfunnsplanens mål. Vi understreker at langsiktig velferd krever industriell forutsigbarhet. Ved å forvalte våre naturlige energiresurser gjennom Brunane-Luberg hybridkraftverk på en profesjonell måte, kan vi sikre en fremtid preget av utvikling, trygghet og vekst for alle i Drangedal.

Med vennlig hilsen,

Nils Naas Styreleder, Brunane Luberg grunneierlag

Fredrik Juel Nestleder, Brunane Luberg grunneierlag

Høringsinnspill til kommuneplanens samfunnsdel – nærfriluftsliv og Kulturrunden

Til: Drangedal kommune

Dato: 30.12.25

Kulturrundens venneforening ønsker med dette å gi innspill til arbeidet med kommune-planens samfunnsdel for Drangedal kommune.

Vi vil særlig peke på betydningen av nærfriluftsliv som et langsiktig og kostnadseffektivt virkemiddel for folkehelse, trivsel, stedsutvikling og frivillig engasjement. I denne sammenhengen mener vi at etablerte og velfungerende initiativ som Kulturrunden bør forankres tydelig i samfunnsplanen.

Kulturrunden er et helhetlig, lavterskel tilbud som kombinerer fysisk aktivitet, friluftsliv, kulturformidling og frivillig innsats. Tiltaket er godt etablert og i aktiv bruk, og bidrar til økt aktivitet for alle aldersgrupper – uten krav til utstyr eller betaling. Dette gjør Kulturrunden til et relevant eksempel på hvordan kommunen kan nå mål innen folkehelse, inkludering og bolyst.

Vi mener det er viktig at samfunnsplanen legger til rette for:

- Utvikling av sammenhengende stinett for turer og sykling, inkludert gangstier, grusbaserte sykkeltraseer og terreng-/offroad-stier
- God og helhetlig skilting av turstier og friluftsområder, samt tilgjengelig friluftsinformasjon
- Tilrettelegging av fiskeplasser og enkle, trygge utsettingsplasser for kano og kajakk
- Samarbeid med frivillige lag og foreninger om utvikling, drift og vedlikehold av nærfriluftstilbud

På denne bakgrunn foreslår vi at kommuneplanens samfunnsdel inneholder en tydelig formulering som for eksempel:

«Drangedal kommune skal utvikle og videreutvikle sammenhengende nærfriluftsområder med stier og løyper for gange, grus- og terrengsykling, tydelig skilting og friluftsinformasjon, samt tilrettelegging for fiske og utsetting av kano og kajakk. Etablerte initiativ som Kulturrunden skal inngå som sentrale elementer i arbeidet med folkehelse, frivillighet og bærekraftig stedsutvikling.»

Vi takker for muligheten til å komme med innspill, og stiller gjerne til dialog eller utdyping dersom det er ønskelig.

Med vennlig hilsen

Kulturrundens venneforening

Fredrik Juel

97149160

Fredrik.juel@hotmail.no

Innspill kommuneplanen sak nr. 25/3409

NATURLIGE DRANGEDAL (GAUTEFALL) - mer enn ord

Her kommer et ønske om videreføring av aktuelle tiltak for område/kommunedelplan for Gautefallheia når det gjelder naturforvaltning og besøksforvaltning.

Pr. idag har vi her på Gautefall en tilnærmet komplett destinasjon for å kunne tilby natur- og friluftsliv gjennom hele året for besøkende og deltidsbeboere. Men vi mangler en helhetlig forvaltningsplan til bruk for grunneiere, fastboende og alle næringsdrivende innenfor området som samler og synliggjør informasjon og avtaler om naturbruk.

Grunneiere er erfaringsmessig ingen homogen gruppe, og det er heller ikke dagens turister. Det kan neppe være hensiktsmessig med prinsippet om at «alt skal være tilgjengelig for alle». Allemannsretten har ikke dette som mål uten at også allemannsplikten er medregnet. Det er viktigere enn noen gang å gjøre vurderinger om hvor og hvordan det skal gjøres begrensende tiltak for å kunne ivareta naturens behov.

Vi har tidligere fått utarbeidet reguleringsplaner for de sentrale, kommersielt utnyttbare næringsarealene og med mange felt regulert til utbygging av hytter. Spørsmålet er nå hvordan forholde seg på en gjennomtenkt og bærekraftig måte med bruk og forvaltning av de viktige naturressursene i forlengelsen av allerede etablert utbygging.

Bør vi ikke få utarbeidet en standard som viser hva vi videre ønsker å tilby besøkende og på hvilken måte vi forvalter natur og hvordan vi vil skjerme og ta vare på ulike verdier for framtida?

Tilrettelegging i utmark krever ofte inngrep, og det må gjøres ansvarlige avtaler med grunneiere hvor tiltaket også vurderes inn i en sammenhengende felles plan for området. Slik er det i dag med hensyn til turstier, langrennsløyper og fiske m.m. - innenfor gjeldende lover og regler. Mange av avtalene her er imidlertid inngått tidlig på 80 og 90 tallet, og det er begrenset hva som er tatt hensyn til i arbeidet med reguleringsplanene.

Det blei nylig tatt initiativ til et dialogmøte om nettopp naturforvaltning med en oppslutning som tydelig viste at dette er et svært viktig og aktuelt område.

Jeg vil foreslå at dette følges opp her lokalt ved å samle grupper av berørte grunneiere, innenfor kommunedelplanen for Gautefallheia, for å kartlegge og gjennomgå registreringer på eiendommer som har avtaler om bruk av utmark sommer som vinter når det gjelder:

- Stier og løyper med tilhørende gapahuker o.a.
- Områder med avtalt og organisert jakt og fiske
- Skogbruksarealer med planer og avtaler
- Avtaler om kulturtiltak

Deretter vil det være naturlig å etablere nye interessegrupper for å kunne komme fram til en felles plan for naturforvaltning. Da vil en også ha et forsvarlig grunnlag for å utvikle naturvennlige turistprodukter som vil være mulig og ønskelig for framtida.

Dersom engasjementet blir stort nok så kan det kanskje bli aktuelt å etablere et lokalt besøkssenter i området – med naturressursene som fundament.

Hilsen Bodil Gautefald

Høringsinnspill – Kommuneplanens samfunnsdel 2026–2035

Drangedal kommune

1. Innledning

Det vises til høringsutkast til Kommuneplanens samfunnsdel 2026–2035.

Dette høringsinnspillet er ment som et faglig og konstruktivt bidrag til det videre arbeidet før endelig vedtak.

Samfunnsplanen er gjennomarbeidet og oversiktlig, med et realistisk utfordringsbilde og en tydelig vilje til omstilling i møte med demografiske, økonomiske og strukturelle endringer. Planen fungerer godt som et overordnet verdidokument og som ramme for videre planlegging.

Samtidig er det etter mitt syn behov for større realisme, tydeligere prioriteringer og en klarere sammenheng mellom ambisjoner og faktisk økonomisk og strukturelt handlingsrom. Dette høringsinnspillet konsentrerer seg derfor om tre forhold som vurderes som særlig viktige for planens gjennomførbarhet og troverdighet.

2. Drangedal som pendlingskommune – behov for tydeligere prioritering av vei, jernbane og boligstrategi

Planen legger stor vekt på næringsutvikling og lokal verdiskaping, noe som er både riktig og nødvendig. Samtidig bør planen i større grad ta inn over seg et grunnleggende strukturelt forhold:

Det er lite realistisk at Drangedal kommune i overskuelig framtid vil bli selvforsynt med arbeidsplasser.

Dette er ikke et uttrykk for manglende ambisjoner, men en erkjennelse av kommunens størrelse, bosettingsmønster og plassering i et regionalt arbeidsmarked. En betydelig andel av innbyggerne vil også i framtiden være avhengige av pendling.

Flertallet av de yrkesaktive pendler i dag til Grenland som følge av industrien og arbeidsmarkedet der, og en del pendler til Kragerø. I tillegg pendler mange studenter og ansatte i stillinger som krever høyere utdanning til Lunde, Bø, Notodden, Kongsberg og Drammen. Dette er et etablert og varig trekk ved kommunen, og bør legges tydeligere til grunn for planlegging og prioriteringer.

Boligmarkedet som strategisk mulighet

I denne sammenhengen bør planen i større grad se boligutvikling og pendlingsmønster i sammenheng. Nabokommunene, både i Grenland og Kragerø, opplever betydelig kostnadsvekst i boligmarkedet. Over tid vil dette kunne gjøre det økonomisk krevende for mange barnefamilier og yrkesaktive å etablere seg der.

Drangedal har her et reelt og lite utnyttet konkurransefortrinn i form av tilgjengelige arealer, lavere tomte- og boligkostnader og nærhet til større regionale arbeidsmarkeder.

Som en langstrakt kommune bør Drangedal legge til rette for attraktive boligområder med ulik geografisk orientering, blant annet i Kroken-området og i grenseområdene mot Grenland, for å møte ulike pendlermønstre og boligbehov. En slik strategi kan bidra til befolkningsvekst, styrket skattebase og økt attraktivitet som bosted for pendlere.

Infrastruktur som forutsetning

For at en slik bolig- og pendlingsstrategi skal lykkes, er det avgjørende at samferdsel prioriteres tydelig. Opprusting av vegforbindelser østover, og særlig en vesentlig forbedring av Sørlandsbanen, bør gis høy prioritet.

Dagens togtilbud er preget av lav regularitet og begrenset forutsigbarhet, og framstår i praksis som et av landets svakeste tilbud. Dette svekker både pendlermulighetene og kommunens attraktivitet som bosted.

3. Datasenteret på Varpet – behov for større realisme og risikoforståelse

Etableringen av datasenter på Varpet omtales i planen som en sentral mulighet for framtidig næringsutvikling. Samtidig er det nødvendig med større realisme og tydeligere risikohåndtering.

Drangedal kommune har begrenset økonomisk handlingsrom. Eventuelle investeringer bør være trinnvise, knyttet til konkrete og beslutningsmodne prosjekter, og tilpasset kommunens økonomiske bæreevne.

4. Eksisterende næringsliv – kommunens viktigste utviklingsmotor

Eksisterende virksomheter står for dagens arbeidsplasser og lokal verdiskaping. Et særlig eksempel er Holte Gård, som er bygdas største private bedrift.

5. Vindkraft og konsekvensutredning

Vindkraft er et omstridt tema lokalt, og det er forståelig at dette skaper engasjement. Samtidig er det vanskelig å se at kommuneplanens samfunnsdel helt kan unngå å forholde seg til de økonomiske konsekvensene av at kommunen konsekvent har avstått fra konsekvensutredning.

Det er opplyst at kommunen kan gå glipp av inntekter i størrelsesorden 60–80 millioner kroner årlig, basert på konservative anslag fra utbyggere og fagmiljøer. Uavhengig av om slike prosjekter til slutt realiseres eller ikke, er det etter mitt syn problematisk at potensialet ikke er faglig utredet, og at de økonomiske konsekvensene i liten grad er belyst.

En konsekvensutredning er ikke et ja til utbygging, men et kunnskapsgrunnlag. I en situasjon med presset kommuneøkonomi bør det være legitimt å etterlyse at også slike alternativer vurderes grundig før de avvises prinsipielt.

6. Avsluttende vurdering

Kommuneplanens samfunnsdel gir et godt bilde av ønsket utvikling for Drangedal kommune. Planen vil etter mitt syn stå sterkere dersom den i større grad erkjenner Drangedal som en varig pendlingskommune, prioriterer vei og jernbane tydeligere, er mer realistisk i omtalen av datasenteret på Varpet, løfter eksisterende næringsliv tydeligere fram som bærebjelke for lokal verdiskaping, og inkluderer økonomiske realiteter og alternative inntektsmuligheter i større grad.

Med vennlig hilsen

Jens Kristensen
Drangedal
2026-02-06